

TERRATEKNIKK

TERRATEKNIKK as
Odderøya 100 – 4610 KRISTIANSAND. Tlf.: 95244812
email: torkviljo@yahoo.com Web: www.terrateknikk.com
Org. Nr. 998 091 845 mva

Krypsivprosjektet i Agder

Dato: 13 juni 2017

Vurdering – tiltaksområde 46 – Rysstad – Valle kommune

Sak:

Terrateknikk er engasjert av krypsivprosjektet i Agderfylkene for å bidra til å utrede og omsøke opprensningstiltak på utvalgte krypsiv-problemområder. Opprensning planlegget utført som klippe- og harvetiltak fra flytende redskap, i sjeldnere tilfelle som gravetiltak fra beltegående maskin. Undersøkelsene er utført med dette som formål.

Metodikk:

Nærområde til tiltaksområdet er vurdert for atkomst, bruk for kompostering og allmenne forhold som kan berøres av tiltaket. I vannområdet er bunn på representative deler av tiltaksområdet undersøkt for å vurdere forekomst av krypsiv, vokseform, bunnsituasjon. I tillegg er vannhastighet registrert og grunnlag for oppsetting av strøm og forurensning som følge av partikkeltransport er vurdert.

Resultater

Planområde 46 omfatter strandområdet ut til > 2m dyp (jf kart på neste side) og utgjør, sammen med område 45, nærrekreasjonsområde for befolkningen på Rysstad. Område 46 er primært sportsfiske- og turområde og landområdet består av en stor halvøy som geologisk er en elvelaget sandmo i naturtilstanden, i hovedsak uten bebyggelse og opparbeidelse.

Voksen furuskog og naturlige bredder og utforming mot elv gir området stor bruksverdi og særlig verdi for lokalbefolkningen på Rysstad men også for tilreisende da Rysstad er naturlig mål for mange sommerreisende opp Setesdalen. Dette betyr at stor brukerinteresse på sportsfiske og båtliv tapes når området gror igjen med krypsiv slik at sportsfiske og båtbruk umuliggjøres, og området derved mister sin verdi for disse interessene.

Kart over lokalitet. Området ligger litt sør for/nedstrøms område 45 Rysstad og utgjør sammen med dette utgjør strandsonen og gruntvansområdet utenfor Rysstad sentrum og derved bade, båt og fiskeområde for lokalt stor befolkningskonsentrasjon.

Virkning av rék og partikkelforurensning ved tiltak i område 46 vurderes å bli begrenset, da man har et stilleområde straks nedstrøms Mona, som er del av terskelbasseng. Partikler som ikke setter seg lokalt vil sette seg i Straumsevja og rék lar seg samle opp her om det unnslipper selve klipperen. Imidlertid er området beliggende på strekningen som inngår i blekas leve- og vandreområder og på område som passerer når denne og aure vandrer til øvre tilgjengelige gyteområder. Tiltak bør derfor igangsettes når og på slik måte at det ikke er til hinder for vandreende fisk. Dette avklares med fiskefaglig kyndige før tiltak. Det er veier egnet for rigg og kort avstand til egnede lokaliteter for kompost og bruk av klippet krypsiv.

Bildet under er fra midt på lokaliteten og sett i oppstrøms retning.

Elvebunnen består her naturlig av sand og silt med innslag av grovere masser ytterst hvor strømmen virker samt langs land/i bølgevaskesonen. Her er flater med grov sand stedvis vasket frem og utgjør relevant leveområde for bunndyr.

Etter vårflommen har mye krypsivfaks og løst materiale/mudder blitt ført bort, og deler av elvebunnen var ved undersøkelsene uten mudder og isteden med naturlig silt og sandflater og mye strømspor etter erosjon. En god del flerårig krypsiv allikevel intakt og gjør at lokaliteten vil være belastet og bli muddersamlende igjen om kort tid/inneværende sesong, jf undervannsfoto neste side.

Vannhastigheten ved område 46 avhenger av pådraget ved ovenforliggende Brokke kraftverk, og er derfor sterkt varierende gjennom sesongen, lavest på sommer og ettersommer, hvor vannhastigheten derved blir lav og nær null langs land. Under høyt pådrag på Brokke er hastigheten gjennom lokaliteten 0,1 – 0,2m sek. også ganske nær land, som er relativt høyt i forhold til partikkeltransport av de masser det her er snakk om.

Typisk elvebunn på renskområdet fremgår av undervannsfoto under. Flerårige krypsivplanter holder stand, men mudder og lange krypsivfaks er revet av. Naturlig substrat av fin sand og silt dominerer hvor vårflommen har fått tak.

Vurdering:

Etter Terrateknikk sin vurdering vil klipping av område kunne gjennomføres med kun lokal virkning m.h.p. forurensning da det ligger til rette for oppsamling lokalt i nedenforliggende terskelbasseng. Ved harving vil partikkeltransport igangsettes, og vil tilsvarende kunne få virkning bare inntil en snau km nedover inntil stilleområdet i terskelbassenget nås. Det forventes imidlertid ikke biologiske virkninger av slik midlertidig partikkelbelastning da strekningen som berøres også er krypsivdominert areal allerede belastet til overskudd av dette materialet. Særlige hensyn i forhold til å unngå å forstyrre fiskeoppgang av aure og bleke er imidlertid rimelig å vurdere før tiltak igangsettes.